

Nghĩa vụ dân sự thay thế là gì?

Nghĩa vụ dân sự thay thế là gì?

Đây là một dạng nghĩa vụ quốc gia—thay thế cho nghĩa vụ quân sự—giúp các cá nhân có cơ hội đóng góp cho cộng đồng theo cách không trái ngược với lương tâm của họ. Một số nước chỉ cho phép thực hiện nghĩa vụ thay thế vì lý do tôn giáo.

“Chúng tôi kêu gọi những nước có hệ thống nghĩa vụ quân sự bắt buộc hãy cung cấp một số hình thức nghĩa vụ thay thế cho những người từ chối nhập ngũ vì cơ lương tâm, nếu họ chưa thực hiện điều này”.
- Nghị quyết của Hội đồng Nhân quyền Liên Hiệp Quốc, 24/17, ngày 8 tháng 10 năm 2013

Nghĩa vụ này giúp ích ra sao cho cộng đồng?

Nghĩa vụ thay thế đã giúp ích rất nhiều cho cộng đồng trong các lĩnh vực như sức khỏe cộng đồng, an sinh xã hội, an ninh, phục hồi chức năng, môi trường, lao động và hành chính, v. v. Những người từ chối nhập ngũ vì cơ lương tâm đã chứng tỏ là một nguồn lao động hữu ích.

Đức: “Rõ ràng, chương trình nghĩa vụ thay thế đã mang lại lợi ích to lớn cho xã hội Đức”.

- Báo cáo phân tích, Cao ủy Nhân quyền Liên Hiệp Quốc

Đài Loan: “Nghĩa vụ này giúp ích nhiều cho các dịch vụ xã hội và nâng cao chất lượng của các dịch vụ đó, giúp chúng ta cải thiện hình ảnh quốc gia trong việc duy trì các quyền con người”

- Giới thiệu về hệ thống thay thế của Đài Loan

Armenia: “Các bạn đang làm những việc rất tuyệt vời cho đất nước, dù chỉ nhận tiền công ít ỏi. Rõ ràng các bạn là những người siêng năng”.

- Giám sát viên của Dịch vụ cộng đồng Yerevan/Shengavit

Tại sao nghĩa vụ này không đe dọa lợi ích quốc gia?

Một số người lo ngại rằng việc triển khai nghĩa vụ dân sự thay thế có thể sẽ gây ra một số tác động tiêu cực. Tuy nhiên, chưa có quốc gia nào báo cáo về một vấn đề nghiêm trọng khi thiết lập một hệ thống giám sát tốt.

Gia tăng nguy cơ trốn nghĩa vụ quân sự? “Không”

“Nhiều người lo ngại rằng nghĩa vụ thay thế có thể được dùng làm phương tiện để trốn tránh nghĩa vụ quân sự. Tuy nhiên, mối lo ngại này là không có cơ sở. Họ còn dự tính giảm thời gian nghĩa vụ dân sự để ngang bằng nghĩa vụ quân sự”.

- Chen Wei wen, Giám đốc cơ quan Tuyển quân Quốc gia Đài Loan

Bất bình đẳng về nghĩa vụ quốc gia? “Không”

“Cả trên nguyên tắc lẫn thực tế, có thể triển khai những phương án thay thế cho nghĩa vụ quân sự bắt buộc. Điều này không làm xói mòn nguyên tắc tuyển quân phổ thông mà mang lại lợi ích xã hội và đưa ra đòi hỏi công bằng đối với các cá nhân, loại bỏ sự chênh lệch bất bình đẳng giữa những người thực hiện nghĩa vụ quân sự bắt buộc và những người thực hiện nghĩa vụ thay thế”. - Ủy ban Nhân quyền Liên Hiệp Quốc, Thông cáo 1321-1322/2004

Các tiêu chuẩn quốc tế cho nghĩa vụ dân sự thay thế

Nhiều người từ chối nhập ngũ vì cơ lương tâm sẵn lòng phục vụ cộng đồng qua một chương trình nghĩa vụ dân sự thay thế đáp ứng các tiêu chuẩn quốc tế.

“Thay thế” không mang tính trừng phạt

Thời hạn thực hiện nghĩa vụ dân sự thay thế không dài hơn nhiều so với nghĩa vụ quân sự và không phân biệt đối xử với những người từ chối nhập ngũ vì cơ lương tâm.

“Thời hạn thực hiện nghĩa vụ thay thế không nên cao hơn gấp rưỡi thời hạn nghĩa vụ quân sự có vũ trang”. - Ủy ban về các quyền xã hội thuộc Hội đồng Châu Âu, Nghị quyết 2008 (Hy Lạp)

“Trên thực tế, các điều kiện của nghĩa vụ thay thế đang mang tính trừng phạt, bao gồm yêu cầu thực hiện nghĩa vụ bên ngoài địa điểm thường trú, trả tiền công ít ỏi và thấp hơn mức phụ cấp cho những người được chỉ định làm việc cho các tổ chức xã hội, và hạn chế sự tự do đi lại của những người tham gia”. - Ủy ban Nhân quyền Liên Hiệp Quốc, Nhận xét kết luận, CCPR/C/RUS/CO/6

“Dân sự” không liên quan đến quân sự

Nghĩa vụ này không bị kiểm soát hoặc giám sát bởi quân đội, cũng không liên quan đến quân đội hay các cơ quan quân đội, chẳng hạn như Bộ Quốc phòng, dưới bất cứ hình thức nào.

“Nghĩa vụ thay thế nên tách biệt với lĩnh vực quân sự và không nằm dưới quyền kiểm soát của quân đội”. Ủy ban Nhân quyền Liên Hiệp Quốc, Thông cáo 1642-1741/2007

“Mọi hình thức kiểm soát nghĩa vụ thay thế nên mang tính dân sự. Quân đội không nên đóng vai trò giám sát các hoạt động hàng ngày của những người thực hiện nghĩa vụ thay thế. Các nhà chức trách nên đảm bảo rằng bất cứ quy chế, luật lệ hoặc các biện pháp áp dụng thực tế nào đều phải phù hợp với nguyên tắc là việc kiểm soát nghĩa vụ thay thế sẽ mang tính dân sự”. - Quan điểm của Ủy ban Venice, ngày 20, tháng 12 năm 2011

“Nghĩa vụ” đẩy mạnh lợi ích cộng đồng

Nghĩa vụ này là một công việc có phẩm giá, mang lại lợi ích cho cộng đồng và không trái ngược với lương tâm của những người tham gia chương trình.

“Đó phải là một công việc thật sự phục vụ cho cộng đồng và phù hợp với việc tôn trọng nhân quyền”. - Ủy ban Nhân quyền Liên Hiệp Quốc, Thông cáo 1642-1741/2007

